No. 2995 Zaterdag 22 Oct. 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Het Rapport Verwey

6.

De finale is getiteld: sociale wensen, doelstellingen en te treffen regelingen; een titel waaruit we de inhoud niet zonder meer kunnen herkennen.

Het begint met een samenvatting van de verworven conclusies.

De bevolking van het gebiedsdeel neemt sterk toe. Het geboorte overschot geeft een accres van 2% per jaar. De immigratie is groter dan de emigratie. Ongeveer 15% der bevolking bestaat uit buitenlanders. Vooral door één bedrijf zijn de immigratie-overschotten en de behoefte der buitenlanders ontstaan. Men moet rekening houden met een terugkeer van emigratie-overschotten en afneming der behoefte aan vreemdelingen. De wijziging kan zelfs vrij plotseling intreden.

„Voor het Bestuur is het van overwegend belang om de toelating van vreemdelingen en hun werken als zelfstandigen of als werknemers te beheersen".

De wettelijke bepalingen (waarvoor Verwey een nadere regeling voorstelt) moeten de strekking hebben het vreemdelingenverkeer zo min mogelijk te belemmeren en om de inheemse arbeider zo nodig tegenover de vreemdeling te beschermen.

Daarom [illegible] economische kant. Thans [illegible] vreemdelingendienst een politie zaak, zonder meer. „Het schijnt redelijk (zo zegt Verwey zeer voorzichtig) om, evenals in Nederland de behandeling van vergunningen voor arbeiders, zelfstandig en in [illegible], aan een sociaal-economische organisatie op te dragen", die dan uiteraard nauw zal moeten samenwerken met de politie.

„Voor die samenhang zal het dus nuttig zijn, dat de sociaal-economische organisatie onder den ProcureurGeneraal komt te staan".

Verwey gaat dan na, wat de functie van Procureur-Generaal eigenlijk inhoudt en wijst er daarbij op, dat thans reeds het bureau voor industriële eigendom en het octrooibureau bij de P.G. zijn gevestigd. „Indien de Procureur Generaal een voor sociaal-economsich werk bekwame ambtenaar onder zich heeft, zal deze hem de werkzaamheden met betrekking tot de industriële eigendom en de octrooien grotendeels uit handen kunnen nemen".

Thans heeft reeds ook de P.G. bij wettelijke bepalingen van het veiligheidstoezicht een taak gekregen.

„Indien een sociaal-economische organisatie onder de Procureur Generaal een technicus omvat zal deze ook bij de uitvoering van dergelijke bepalingen betreffende het veiligheidstoezicht, evenals bij die betreffende octrooien, enz. waardevolle diensten kunnen bewijzen". Die technicus zou tevens aanvullingen en vernieuwing in de veiligheidswetgeving kunnen voorbereiden.

Verder zou in verband met de toenemende geboorte-overschotten getracht moeten worden nieuwe welvaartsbronnen op te sporen met het oog op de toekomst. Althans voor zover het particulier initiatief [illegible] reeds voor zorgt. Bijvoorbeeld kan een ambtelijk lichaam belast worden met de zorg voor: economisch-technische onderzoekingen en de registratie van de resultaten ervan; het verzamelen en registreren van andere economische gegevens, die voor het gebied van belang zijn; contact met Nederlandse Economisch-Technologische Instituten, enz.

„De taak kan zeer wel opgedragen worden aan de hier geschetste sociaal-economische organisatie".

Deze organisatie kan tevens optreden als luisterpost ten behoeve van Nederlandse ondernemingen die in Centraal en Zuid-Amerika in de omgeving willen werken. Zij kan tevens fungeren als plaatsingsbureau voor Nederlandse en Curaçaose specialisten, die in de landen een werkkring zoeken.

En hiermede hangt samen de totstandbrenging van een orgaan voor openbare arbeidsbemiddeling en voor voorlichting bij beroepskeuze als in het vorige hoofdstuk geschetst. Ten behoeve van de bemiddeling van dienstboden zou een vrouwelijke arbeidskracht aan de bedoelde organisatie kunnen worden verbonden.

Deze organisatie, al of niet Kantoor van Arbeid geheten, zal, wanneer de Gouverneur dat verlangt, op sociaal-economisch terrein verder haar diensten kunnen verlenen ten behoeve van de jeugdzorg, armenzorg, de volksgezond- [illegible] arbeidsduur en [illegible], kinderarbeid en vrouwenarbeid, de verdere ontwikkeling van de rechtstoestand van loondienaren en niet het minst bij de Ongevallen- en Ziekteregelingen......"

„Dit Kantoor kan — het blijkt uit het bovenstaande — **doelmatig worden gesteld onder den Procureur-Generaal.**

Wegens het verband met de taak van andere hoofdambtenaren zou een Commissie van Toezicht kunnen worden gevormd, waarin naast den Procureur-Generaal de Administrateur van Financian, de directeuren van Openbare Gezondheidsdienst en van Openbare Werken en de Voorzitter van de Commissie voor Wetgeving zitting hebben."

Men ziet het: er zit muziek in de finale. De plannen komen aanvliegen en op papier is er al voor gezorgd op een manier, die werkelijk bewondering afdwingt. De titel van het laatste hoofdstuk had eenvoudig weg kunnen zijn: de sociaal-economische organisatie.

Als da capo komt dan de vermelding, dat de Gouverneur aan de Heer Verwey voor diens vertrek, mededeelde voornemens te zijn, met de leiding van het inwerking stellen van het kantoor, de Gouvernements-econoom te belasten. „Wegens zijn kennis van het bedrijfsleven van Curaçao en zijn bekwaamheid op statistisch gebied is die keuze ongetwijfeld een gelukkige".

Dit is dan het slot van het rapport over de sociale toestanden.

Eén conclusie is duidelijk: n.l. dat dit voornemen van den Gouverneur bestond reeds lang vóór er sprake was van de oprichting van een apart Departement.

Dit voornemen was Verwey bekend voor hij zijn rapport schreef. Zijn advies, om de sociaal-economische organisatie onder de Procureur-Generaal te stellen, met de argumenten daartoe, hadden mitsdien veilig in de pen kunnen blijven.

Tenzij Verwey verwachtte, dat dit advies in deze omstandigheden waarschijnlijk zou worden opgevolgd. Maar in dat geval zouden we hem voor de derde maal onbekendheid met de feitelijke toestand moeten verwijten.

Intussen werd half Maart bekend gemaakt, dat er een Departement van Sociale en Economische Zaken zou worden gevormd. Deze mededeling kwam nogal plotseling, aangezien tot die datum niemand op Curaçao aan een apart Departement had gedacht.

Intussen is de zaak belangrijk genoeg en het werk kan en zal, hopen we, omvangrijk genoeg worden om de vorming van een apart Departement te rechtvaardigen.

Inmiddels is het Departement weer omgedoopt in „Accoutantsdienst, Sociale en Economische Zaken", waarbij het „sociale" weer een bescheidener plaatsje kreeg, althans in de naam.

Wat er over blijft.

Het kan zijn, dat er een misverstand in het spel is, maar de indruk is steeds gewekt, dat Ir. Verwey advies zou geven aangaande sociale wetgeving. En dat het resultaat van zijn komst zou zijn een aantal concrete adviezen betreffen- [illegible]

Immers voor algemene raadgevingen om in deze of gene geest werkzaam te zijn, behoeft men geen deskundige te zoeken.

In het rapport kunnen we alleen de volgende min of meer concrete voorstellen voor een sociale wetgeving vinden:

a. een tweetal maatregelen ter bestrijding der geslachtsziekten;
b. wijziging van de bouwverordening (betreffende het aantal slaapkamers in de te bouwen woningen);
c. wijziging der winkelsluitingsverordening;
d. wijziging van de vreemdelingenwetgeving.

Daarbij komt nog een eigenaardig voorstel.

e. verzwaring van het beroepsrecht in de ziekteregeling.

Dat is alles voor de wetgeving.

Bij deze concrete adviezen, vinden we nog de raad:

a. om tot codificatie van de veiligheidsvoorschriften over te gaan. Hoe?
b. psychotechnische test voor chauffeurs in te stellen. Hoe?
c. desgewenst te regelen de arbeidsovereenkomst en later de collectieve arbeidsovereenkomst. Hoe?
d. een gehuwden- en kindertoeslagfonds te vormen. Hoe?
c. een bureau voor arbeidsbemiddeling en beroepskeuze te vormen. Hoe?

Het is — alles bij elkaar gezet — toch niet zoveel voor 172 vel folio.

Volledigheidshalve zullen we hier ook even opsommen, wat er gemist wordt in het rapport (in de volgorde als daar aangehouden):

1. iedere principiële opzet; of om het met een flauwe uitdrukking van welwillende neutraliteit te noemen: de werkhypothese;
2. een doelbewuste behandeling der onderwerpen op grond van punt 1;
3. alle preventieve maatregelen ter voorkoming van besmetting door geslachtsziekten;
4. voorstellen tot verhoging van het peil der volksgezondheid, met name van de voedingstoestand;
5. voorstel tot het doen bouwen van behoorlijke volkswoningen, gepaard gaande met het [illegible] krotten;
6. voorstel tot verlaging van de prijs van het water; tot het bouwen van openbare pompen dáár, waar de waterleiding nog niet komt;
7. voorstel tot het corrigeren van ongewenste gevolgen van het huizentekort;
8. voorstel tot practische inwerkingtreding van de bepalingen der bouwverordening betreffende afvoer van faeces;
9. voorstel tot sneller verspreiding van het rioleringsnet;
10. concrete veiligheidsmaatregelen voor arbeid met licht ontvlambare stoffen, voor laden en lossen van schepen, mijnarbeid, voor vervoer te land en andere gevaarlijke arbeid;
11. Regeling van de arbeidstijd van kantoor- en winkelbedienden. Invoering van de wet-Molengraaff voor de scheepvaart.
12. Regeling van de arbeidsovereenkomst, daarbij inbegrepen een regeling van vacantie en ontslag;
13. Regeling van de collectieve arbeidsovereenkomst;
14. Ingrijpende wijzigingen in de ongevallenverordening;
15. Idem ziekteverordening;
16. Toezicht op het levensverzekeringsbedrijf.
17. Regeling van de arbeidsbemiddeling;
18. Regeling van het vakonderwijs, ook voor de andere eilanden;
19. Maatregelen tot bestrijding van het drankmisbruik;
20. Regeling van het beginsel „belasting naar draagkracht", in directe en indirecte belastingen;

De lijst is nog niet volledig; anderzijds is het eenvoudiger een opsomming te geven dan het lijstje af te werken; toegegeven. Maar in een rapport over sociale wetgeving had het toch niet overgeslagen moeten worden.

Slotsom.

Het rapport — Verwey is een interessante verzameling van gegevens over Curaçao; het geeft enkele tips op het gebied van de sociale wetgeving. Maar het lijkt niet op een basis om in Curaçao een sociale wetgeving op te bouwen.

Zal er op Curaçao toch een sociale wetgeving komen? Er gebeurt thans iets, dat is al veel meer dan vroeger. Maar of dat iets zal blijken te zijn de fooi van de Macamba aan de Curaçaose arbeider; of dat het een poging zal zijn om het volk [illegible] en op te heffen, dat zal van de geest afhangen.

Platonische liefdesverklaringen voor het Curaçaose volk en mooie betogen over de taak van een koloniserende mogendheid en over rijksverband zijn niet alleenzaligmakend. Van Nederland en Curaçao kan men zeggen, dat de grotere broer de jongere moet opvoeden; zich niet van de last moet bevrijden of zich ervan afmaken, maar zijn fouten begrijpen en zijn goede eigenschappen waarderen en ontwikkelen.

Het Zilveren Jubileum van onze Vierkante Stuiver

NAVOLGING VAN EEN CEYLON'S MUNTSTUK.

De geschiedenis van een onzer populairste pasmunten.

Deze maand wordt in het Nederlandse muntwezen een merkwaardig jubileum gevierd, aldus het Handelsbl. Het vierkante stuivertje, dat om zijn vorm bijna uniek is in de wereld, bestaat dan vijf en twintig jaar, waarmee dit muntstukje dus een jubileum zal vieren, dat ver uitsteekt boven het eigen gehalte. Het vierkante nikkelen stuivertje zal op 's Rijks Munt voorbijgaan, maar toch is het misschien wel interessant, er hier even de aandacht op te vestigen. In October 1913 werden er, blijkens het muntverslag over dat jaar 1.600.000 stuks van vervaardigd, waarmee deze pasmunt met haar afwijkende en voor dien tijd in de Westerse wereld ongewone vorm haar intrede deed in de maatschappij. In November van datzelfde jaar werden er nog 900.000 stuks van geslagen en in December daaraanvolgende nog 3.500.000 stuks, zodat er in het eerste jaar reeds dadelijk 6.000.000 het licht zagen.

De voorgeschiedenis.

De verschijning van de vierkante stuiver heeft een lange voorgeschiedenis gehad, waarvan de rijksmuntmeester, dr. W. J. van Heteren, het een en ander in een interessant onderhoud verteld heeft. Dit muntstuk was de opvolger van de bij velen nog wel bekende ronde stuiver, die weer op zijn beurt het zilveren stuivertje kwam vervangen, hetwelk als sieraad in armbanden en dasspelden een tijdlang een gewild artikel is geweest. Toen in 1907 de ronde nikkelen stuiver in circulatie kwam, was het zilveren stuivertje al reeds in menige portemonnaie een zeldzaamheid geworden. Dit zilverstukje had reeds lang om zijn geringe afmetingen zijn onbruikbaarheid in de practijk bewezen. Het woog de helft van een dubbeltje en was verreweg het kleinste muntstukje dat er in de beschaafde wereld bestond. Nu dit onnozele geldstukje is afgeschaft, geniet nog steeds ons dubbeltje deze twijfelachtige eer, naast onze halve cent, maar men is er zozeer aan gehecht, dat Nederland wel niet gaarne deze eer zal verliezen.

Zilveren en nikkelen stuiver.

In 1879 is het zilveren stuivertje voor het laatst geslagen. Het bleef nog lange tijd daarna zijn geldigheid behouden, ook al was het practisch haast niet meer in circulatie. Gedurende vele jaren werd in Nederland geen pasmunt ter waarde van vijf cent gebruikt, maar in het begin van deze eeuw deed zich toch meer en meer de wenselijkheid van een hernieuwde invoering gevoelen, al werd er wel verschillend geoordeeld over de vraag of een coupure van vijf cent zou tegemoet komen aan de behoefte. Na lang wikken en wegen viel het besluit om hiervoor een nikkelen muntstukje te slaan (het eerste in Nederland van dit metaal), ter grootte van een kwartje. Het was wel iets dikker dan een zilveren 25 cents-stuk, maar het verschil in afmeting was toch zo gering, dat gemakkelijk verwarring kon ontstaan.

Die verwarring is dan ook prompt gekomen. Al zeer spoedig kwamen er klachten over de te grote overeenkomst met het kwartje. Van verschillende kamers van koophandel kwamen steeds meer bezwaren binnen over het bedriegelijke muntstukje, dat al gauw tot misbruiken aanleiding gaf. In de Tweede Kamer was het de heer J. H Schaper, die er de aandacht van den minister van financiën voor vroeg. De overeenkomst was dan ook zo treffend, dat het vaak bij slechte verlichting zeer moeilijk was, de stuiver van het kwartje te onderscheiden. In Amsterdam had de volkshumor al spoedig de naam van „Avondkwartje" ervoor bedacht; elders sprak men ook wel van een „Haagse kwartje", hetgeen voor anderen dan hofstadbewoners de bedoeling duidelijk weergaf.

Minister mr. M. J. C. M. Kolkman toonde zich in de Tweede Kamer bij de beantwoording van den heer Schaper niet afkerig van de invoering van een gewijzigd model van het vijf cents-stukje, dat als coupure overigens wel in een behoefte bleek te voorzien. In 1907, 1908 en 1909 werden er tezamen in totaal 14.000.000 stuks van geslagen en daarna niet meer. De moeilijkheid was evenwel, wat ervoor in de plaats moest komen. Er werden op de Munt talloze tekeningen gemaakt van nieuwe modellen. Portefeuilles vol zijn ervan in het archief bewaard, maar al die tekeningen gaven geen bevrediging, omdat men vast hield aan de ronde vorm, met het gevolg, dat de afwijking van de bestaande munten niet voldoende was om de gebleken bezwaren te ondervangen.

Een lumineus idee.

Dat duurde, totdat men op het lumineuze idee kwam, een vierkant geldstukje te vervaardigen met afgeronde hoeken. Dat was iets geheel nieuws voor Europa, al was de gedachte niet volkomen origineel. Het vierkante stuivertje was eigenlijk een navolging van een Ceylons muntstuk van gelijke vorm. De minister van financiën betuigde er dadelijk zijn instemming mee: in Januari 1911 schreef hij aan den toenmaligen muntmeester, dat het hem gezonden proefstuk zijns inziens zeer wel geslaagd was. Het was nog maar een voorlopig ontwerp; de hoeken waren scherper dan die van het stuivertje, zoals men dat tegenwoordig kent, maar in beginsel was het nieuwe vierkante geldstukje, dat ons in de vijf en twintig jaren van zijn bestaan zo vertrouwd is geworden. In April 1912 werd de voorzijde, ontworpen door den medailleur J. C. Wienecker, definitief vastgesteld en later volgde de vaststelling van de achterzijde.

Technische moeilijkheden.

Daarmee was men er echter nog niet. Het maken van een vierkant stuk bracht weer in technisch opzicht nieuwe moeilijkheden met zich mede, omdat er bij de bewerking allerlei eigenaardigheden bij kwamen kijken. Gewone ronde muntstukken worden, om de rand mooi uitgezet te krijgen, zijdelings even opgedrukt („opgezet" noemt men dat in de vakterminologie). Dat opzetten kan bij vierkante stukken niet. Er moest worden nagegaan, of de stukken, zonder opgezet te zijn, voldoende zouden worden uitgemunt. Dan moesten stempels worden gemaakt van een afwijkende vorm, terwijl ook de muntring, waarin het metaal is opgesloten bij het slaan, van de gebruikelijke vorm afweek. Een moeilijkheid was ook, dat het er, in tegenstelling van een rond muntstuk, bij een vierkant stuk zeer op aan kwam, hoe het op de stempel werd gelegd. Al die moeilijkheden zijn evenwel na enige tijd ondervangen, zodat in October 1913 met de vervaardiging kon worden begonnen.

Slechte ontvangst door publiek en pers.

De ontvangst van de nieuwe stuiver met zijn voor Nederland vreemd uiterlijk bij het publiek was verreweg van enthousiast. Ook de pers was er in vele opzichten niet mee tevreden. De heer Van Heteren toonde ons, aldus het blad, verscheidene knipsels uit dagbladen van dien tijd, die hun ontevredenheid niet onder stoelen of banken staken. Men kon de vorm niet apprecieren en ook de tekening en de afwerking werden lelijk gevonden. Dat men daarbij ook wel al te lichtvaardig oordeelde, bewees de klacht in een der bladen, dat er niet eens een jaartal op was te vinden, terwijl, gelijk ieder weet, het jaar van vervaardiging in twee stukken resp. op de linker- en de rechterschelp van de voorzijde is aangegeven!

Al die bezwaren zijn op de duur verstomd. Hoe langer hoe meer is gebleken, dat het vierkante stuivertje een zeer gewild geldstukje is. Vooral in de laatste twee jaren zijn er veel van in de circulatie opgenomen. In vergelijking met de voorafgaande jaren zit er in 1937 en 1938 in de afgifte veel vooruitgang.

In totaal zijn er in de loop der jaren 40.000.000 stuks van vervaardigd, tot in begin 1938. De voorraad in de schatkamers van de Munt bedraagt op het ogenblik nog maar 1.250.000 stuks, dat is voor een waarde van *f* 62.500, terwijl er in het eerste kwartaal van dit jaar reeds voor *f* 85.000 in circulatie werden gebracht.

De vierkante stuiver is met zijn Ceylonse voorganger een unicum gebleven. Wel zijn er later in andere landen ook niet-ronde stukken geslagen, zoals het nieuwste three-pence-stuk in Engeland, dat de vorm van een regelmatige twaalfhoek heeft. In Frankrijk is er een voorstel geweest tot het vervaardigen van een muntstuk met vier en twintig hoeken, maar het is daar bij een voorstel gebleven.

Na 25-jarige dienst.

Voorzover valt na te gaan, wordt de stuiver in zijn tegenwoordige vorm door het publiek thans als een aangenaam en makkelijk betaalmiddel beschouwd. Er is slechts één categorie van mensen, bij wie hij een slechte naam heeft. Dat zijn de vervaardigers van automaten, die met deze vierkante munten geen weg weten. Het schijnt heel moeilijk, zo niet onmogelijk te zijn, een betrouwbare automaat te maken, waarin een geldstuk, dat niet precies rond is, kan gebruikt worden, en dan wel zo, dat misbruik practisch is uitgesloten. Dat is wel jammer, want de kleine dubbeltjes brengen wegens hun grote slijtage ook al moeilijkheden met zich mee.

Op de duur zal het echter met die slijtagebezwaren van de dubbeltjes wel anders worden, want er zijn sedert 1935 millioenen nieuwe dubbeltjes gemaakt, terwijl de oude langzamerhand aan de

circulatie worden onttrokken. Al de dubbeltjes die niet de nieuwste beeldenaar van de Koningin dragen, worden successievelijk ingetrokken. Dat was in het begin nog 80 pCt. van wat er in de postkantoren binnenkwam, maar langzamerhand is dat percentage gedaald tot 50. In de dubbeltjes is dus al lang een belangrijke verbetering gekomen. Als men hier voldoende ver mee gevorderd is, zullen de oude dubbeltjes op andere wijze uit de circulatie verwijderd worden. En daarna komen de kwartjes aan de beurt om op deze wijze vernieuwd te worden.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Nu in deze week de spanning in Europa minder sterk is, kan de wereldpers wat meer aandacht wijden aan het grote spionnageproces, wat in New York tegen Duitsers aanhangig is. Juist dezer dagen zijn in Panama ook nog 4 Duitse spionnen gearresteerd, waardoor aldaar tegenover Italianen en Duitsers scherpe maatregelen zijn genomen. Duitsland dat toch al niet sympathiek is in Amerika en daar nu reeds erge nadelen van ondervindt — denken we maar aan de weigering van helium — maakt zich door, wat tijdens dit proces onthuld wordt, hemaal onmogelijk.

De uitlatingen in de Amerikaanse pers worden echter misschien nog overtroffen, van wat men uit Afrika te horen krijgt, waar men zeer bevreesd is slachtoffer te zullen worden van Chamberlains goedwillendheid om Duitsland koloniën terug te geven. Een officieel persoon gebruikte zelfs de uitdrukking, dat aan Duitsland niet eerder koloniën mochten worden teruggegeven, voordat het zich een beschaafd land getoond had.

Uit rassistisch oogpunt zouden wij het ook als een misdaad beschouwen, dat aan een land koloniën worden gegeven, dat op dit gebied dergelijke theorieën verkondigd als Duitsland. Arme inboorlingen aan zulke rastheoretici uit te leveren, zou tegen alle goddelijke en menselijke wetten zijn.

In Engeland, het blijkt uit een rede van Samuel Hoare, begint toch een kentering te komen in de beoordeling van de houding van Chamberlain.

Hitler heeft te Saarbucken gezegd, dat hij wel vertrouwt op de vrede, zolang Engeland onder Chamberlain staat, maar dat hij moet bewapenen omdat hij niet weet wie daarna komt. Eveneens zegt Hoare, zeer zaak, vertrouwt Engeland wel op de vrede, zolang Hitler aan het hoofd staat, maar dat ook Engeland moet bewapenen, omdat het niet weet, wat na Hitler gebeurt.
natie, aldus Hoare, die de vrede wil, zal bang behoeven te zijn voor deze bewapening.

[illegible] opgelost en in het binnenland is men nog steeds bezig er een Nazistaat van te maken. De communisten zijn dezer dagen opgeheven. Toch zijn in het parlement niet minder als 30 zetels. In Praag vormden de communisten de sterkste partij en bestonden daar zelfs 4 communistische dagbladen. Deze communisten zullen nu wel bruine hemden aantrekken, maar of hun gezindheid even gemakkelijk van rood in bruin veranderen zal?

We hebben er in de laatste weken herhaaldelijk op gewezen hoe de huidige wanorde in Europa geheel haar oorzaak heeft in het verdrag van Versailles. We hebben ook al eens er op gewezen, op welk een weinig ernstige wijze in 1919 in midden Europa, ten koste van Duitsland, Oostenrijk en Hongarije nieuwe rijken gesticht en bestaande historische grenzen gewijzigd werden.

De S. O. S. schrijver in de Tel. geeft op de vraag hoe de republiek Tsjecho Slowakije eigenlijk ontstaan is het volgende antwoord.

Het ging zo. Op een noodlottige dag was het Driemanschap — Driemanschappen hebben de wereld nooit veel goeds gebracht: denk aan Rome, denk aan de drie Consuls die Frankrijk een ogenblik meenden te regeren en van wie Napoleon er twee de deur uitwerkte — het Driemanschap Clemenceau, Lloyd George en Woodrow Wilson bij elkaar en kwamen de Tsjechen ter sprake.

— Wat is het eigenlijk voor een volk? vroeg Clemenceau, want de oude Tijger was, als iedere Fransman, niet heel sterk in de aardrijks- en volkenkunde.

— Ik geloof, zei Lloyd George, die als Welshman er ook niet veel van afwist, dat het halve Russen zijn. Ik heb ten minste wel eens een Tsjechische krant in mijn handen gehad, maar het lijkt sprekend op Russisch.

— Als wij eens een atlas lieten komen? stelde Wilson voor. Ik geloof dat er ergens in Ontario bij ons een Praag ligt, maar dit kan het niet zijn.

— Zij wonen in het oude, Bohemen, zei een van de secretarissen.

— Ah, zei Clemenceau, nu raken wij op bekend terrein. Er is een opera van die naam, maar die speelt in Parijs. Ik heb er eens een „Mimi" in gezien, nou... en de Tijger klapte met de tong.

— Hebben wij het over de Tsjechen, of over Mimi's? vroeg Wilson, die Puritein was. Waar blijft de atlas?

De atlas kwam. Lloyd George sloeg de kaart van Rusland op en zocht.

— Ik kan het niet vinden. Jammer, dat die Russen aan onze kant gevochten hebben... anders een mooi land om te verdelen. En wat een olie daar bij Bakoe!

— U moet bij Oostenrijk zoeken, zei een van de secretarissen.

Lloyd George sloeg de kaart van Oostenrijk op en de drie hoofden bogen er zich over heen.

— Daar staat „Böhmen", zei Clemenceau en legde zijn vinger op de kaart, en hier is Praag. Dat schijnt zo iets als de voornaamste stad te zijn.

— Het ligt er niet onlekker, zei de Engelsman, met een wig die in Duitsland dringt. Het kon niet mooier. Daar moeten wij een nieuwe staat van maken.

— Laten wij vooral om het zelfbeschikkingsrecht der minderheden denken, zei Wilson.

— Natuurlijk, zei Lloyd George, hoe meer minderheden wij maken hoe meer zelfbeschikkingsrecht.

— En de grenzen? vroeg Clemenceau. Het zijn vervelende dingen, maar zo'n ding moet toch grenzen hebben.

— Bij ons nemen wij een liniaal, zei Wilson. Recht toe, recht aan.

— Dat kunnen wij hier in Europa niet doen, zei Lloyd George, dat is te modern. Geef eens een potlood.

Hij kreeg een potlood, lei zijn vuist op de kaart en trok er een lijntje om heen.

— Zo iets moet het worden. Mijne heren, Europa is een nieuwe staat rijker — Tsjechoslovakije! Hoera!

— Wat een gepruts, mompelde de Tijger, maar het zal mijn tijd wel uithouden.

Het heeft zijn tijd uitgehouden, maar veel meer ook niet.

Aldus de Tel. schrijver.

De persiflage ligt er hier natuurlijk wel dik op.

Maar wie de documenten naslaat door de Hongaarse Regering in 1922 gepubliceerd over de wijze waarop de vredesverdragen van St. Germain en Trianon te Versailles zijn tot stand gekomen, waarbij Tsjecho Slowakije, Roemenië en Joego Slavië de vrije hand kregen voor hun annexatielusten, moet erkennen, dat in deze schets een diepe grond van [illegible]

En dat alles wreekt zich thans.

NEDERLAND.

KONINGIN WILHELMINA EN LEO XIII.

In het Jubileumnummer van Studiën, waaraan wij onlangs een bespreking wijdden, treffen wij in het artikel van Dr. G. Gorris S.J. over „Vrede, Veiligheid en recht" een beschouwing aan over de zeer persoonlijke rol die Koningin Wilhelmina gespeeld heeft in de voorbereiding op de Eerste Haagse Vredesconferentie van 1899.

Naast de Boerenrepublieken, die, om Engeland niet op pijnlijke wijze te treffen, gepasseerd werden, werd ook de Paus Leo XIII niet uitgenodigd. Ofschoon de initiatiefnemer Rusland wel voornemens was geweest den Paus te inviteren, had Italië te kennen gegeven dat het niet op de conferentie zou vergenwoordigd zijn, terwijl ook Duitsland had laten weten, niet ter conferentie te komen, indien aan Italië's wens niet zou worden voldaan. Dit alles dwong de Nederlandse regering, die belast was met de verzorging der uitnodigingen — wilde het door het ontbreken van twee grote mogendheden, de conferentie niet reeds bij voorbaat doen mislukken — den Paus geen uitnodiging te zenden.

„Algemeen werd gevoeld", zo schrijft Dr. Gorris, „welk een machtige vredesfactor hierdoor uit het voorgenomen vredeswerk werd uitgeschakeld.

„Eer aan onze Koningin" aldus vervolgt Dr. Gorris, „die dit zo fijn aangevoeld en zo edelmoedig gepoogd heeft nog te herstellen wat te herstellen viel. Officieel kon Haar regering niets doen, doch de jonge vorstin zelf aarzelde niet persoonlijk in te grijpen en geheel uit eigen naam aan Leo XIII een brief te schrijven, waarin Zij Hem in de meest waarderende termen om zijn morele steun verzocht. De Protestantse souvereine wendde zich in de volgende in de Franse taal gestelde bewoordingen, welke wij hieronder vertalen, tot den Katholieken opperherder:

Aan Zijne Heiligheid den Paus.

Uwe Heiligheid, wiens welsprekend woord zich altijd met zoveel kracht ten gunste van de vrede heeft verheven, en die nog onlangs in Zijn toespraak van de 11 April j.l. aan zijn edelmoedige gevoelens zeer speciaal ten opzichte van de betrekkingen der volkeren onderling, uiting heeft gegeven, meen ik mij verplicht Hem mee te delen, dat op verzoek van de keizer van alle Russen ik tegen de 10e van deze maand 'n conferentie te Den Haag heb bijeengeroepen, welke zal belast worden met het naspeuren van middelen die geschikt zijn om de tegenwoordige militaire bewegingen te verkleinen, en die zo mogelijk de oorlogen kunnen voorkomen, minstens de gevolgen ervan kunnen verzachten.

Ik ben er van overtuigd dat Uwe Heiligheid met welwillende belangstelling zal neerzien op deze bijeenkomsten en ik zou me gelukkig prijzen, als Zij met de verzekering van die hoge belangstelling, wel Haar kostbare zedelijke steun zou willen schenken aan het belangrijke ondernemen, dat overeenkomstig de plannen van de doorluchtige Keizer van alle Russen, in Mijn residentie zal worden aangegrepen.

Ik haast mij deze gelegenheid aan te grijpen, Hoogwaardige Vorst, mijn gevoelens van hoogachting en persoonlijke toewijding voor Uwe Heiligheid te vernieuwen.

Hausbaden, 7 Mei 1899.

„Deze brief, aldus Dr. Gorris, met het niet minder edelmoedig en waardig antwoord van den Paus, is op een van de laatste zittingen van de Conferentie voorgelezen. Het lijkt haast alsof men aan het slot de eigenlijke oorzaak der mislukking helder in het licht wilde stellen! Het de opmerking maakte, dat de neutrale dokter aan eerstbedoelde instelling natuurlijk de voorkeur gaf! Toen daarop als antwoord volgde, dat de betrokken arts, zo hij waarlijk neutraal was, den zwakzinnige juist naar een katholieke instelling zou hebben gezonden, bleef dit een katholiek gesticht verwees, daarbij schrijven der Koningin, zo besluit terecht Dr. Gorris, blijft er niet minder een prachtige daad om, die vooral bij ons, Katholieken, in dankbare herinnering zal bewaard blijven."

CURACAO.

HET HANDBOEKJE OVER DE BOVENWINDEN.

Het door ons onlangs besproken handboekje van de Bovenwinden, geschreven in het Engels door den St. Maartense onderwijzer Kruythoff, kost naar den schrijver ons mededeelde f 2.—., een prijs waardoor het boekje onder het bereik kan komen van de ontwikkelden van dit gebiedsdeel.

VERSLAG VAN „DE SPAAR- EN BELEENBANK CURAÇAO".

Aan het verslag over het jaar Juli 1937 — Juni 1938 ontlenen wij:

De gewone jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders en vertegenwoordigers had plaats de 23ste Augustus 1937 en werd bijgewoond door 15 stemgerechtigden, te zamen met 33 stemmen.

De rekening en verantwoording over het jaar 1936/37 werd met algemene stemmen goedgekeurd en overeenkomstig het voorstel van het Bestuur werd besloten van het bedrag van f 12.098,75 op het credit van de rekening „Winst- [illegible] deel uit te keren, een bedrag van f 5.377,43 te brengen op de rekening „Reserve voor dubieuze vorderingen" en het saldo ad f 3.471,32 te brengen op de rekening „Extra reservefonds".

Bij de kiezing van een nieuw bestuur werd tot voorzitter herkozen de heer P. L. Gorsira, tot leden werden herkozen de heren Michael A. Correa Jr., E. M. Curiel, J. M. J. Ellis, H. J. C. Henriquez, S. A. L. Maduro, J. L. Penha Jr., S. A. Senior en C. N .Winkel en tot plaatsvervangende leden, nadat de wens van den heer J. A. P. Thielen om wegens gezondheidsredenen niet voor ene herbenoeming in aanmerking te komen was bekend gemaakt, werd herkozen de heer J. G. Statius Muller en werden gekozen de heren Ph. J. Evertsz en R. R. Muskus.

Tot ondervoorzitter werd door het Bestuur herkozen het lid J. M. J. Ellis.

Bij de spaarafdeling bedroegen de inlagen f 29.131,80, de terugnamen f 65.926,27 en de op de belegde sommen tegoed gemaakte interesten f 43.907,06 en werden 79 nieuwe boekjes afgegeven. Ook gedurende het verslagjaar moesten de stortingen beperkt worden gehouden.

Bij de beleenafdeling werd uitgeleend f 25.459.—, aan hoofdsom terugbetaald f 56.891,50 en aan interest betaald f 8.290,71. In het verslagjaar kon gene verkoping van verstane panden worden gehouden. Juist tegen de tijd, dat hiermede moest worden begonnen, werd door het Gouvernement de huur van het kantoorgebouw opgezegd. De verhuizing moest echter ter wille van het Gouvernement telkens weer worden uitgesteld en heeft om bijzondere redenen nog niet plaats kunnen hebben. En met ene verhuizing voor de deur was het niet mogelijk met de verkoping een aanvang te maken.

Op hypotheek werd uitgezet f 68.900,— aan hoofdsom afgelost f 119.821.— en aan interest betaald f 48.488,81. Van de in het vorig verslag vermelde 6 onroerende goederen werd gedurende het verslagjaar 1 van de hand gedaan, zodat op het eind van het verslagjaar de vennootschap 5 onroerende goederen in eigendom had.

Op obligatie werd uitgeleend f 2000,— aan hoofdsom werd afgelost f 1.170.— en aan interest betaald f 1.092,07.

Het Bestuur is er nog niet in mogen slagen een geschikt perceel te vinden om voor kantoorgebouw te worden aangekocht.

De rekening en verantwoording wijst ene winst aan van f 10.309,35. De toestand van de vennootschap is dus goed.

Het Bestuur stelt voor van het bedrag van f 10.309,35 op het credit van de rekening „Winst- en Verlies" ene som van f 3.250.— aan dividend naar reden van f 25.— per aandeel uit te keren en het saldo ad f 7.059,35 te brengen op de rekening „Extra resrevefonds".

CUROM UITZENDING ZONDAGAVOND.

We willen hierbij de aandacht vestigen op de buitengewone uitzending op Zondagavond 23 dezer van half acht tot ongeveer half tien.

Die avond zal de opera „La Bohème" ten gehore worden gebracht.

Zet dien avond dus uw golflengte op de Curom.

J. N. J. ROJER
EN
M. J. LACLE

deelen hierbij mede aan al hunne familieleden, vrienden en kennissen dat zij voornemens zijn den 26sten dezer in het huwelijk te treden en verzoeken deze als een persoonlijke mededeeling te willen beschouwen.

Aruba, October 1938.

Op het Hoofdbureau van Politie, Kamer 10, zijn inlichtingen te bekomen omtrent de navolgende gevonden voorwerpen.

Enige loterijbiljetten; een overhemd (nieuw).

AUTO EN BRUG.

[illegible] een stukje „Het verkeer bij de brug". Naar het mij toeschijnt, had men nog de volgende opmerking tot verbetering van Vlug en Veilig Verkeer kunnen toevoegen.

Minder bekwame chauffeurs, of zij die ondanks veel chauffeuren, toch niet die snelle vaardigheid, een onmiddellijk goed besluit nemen in een moeilijke situatie, zich konden bijbrengen, (iets dat vooral van belang is bij het oprijden der brug), nemen b.v. komende van de Handelskade, bij het oprijden der brug, een te grote bocht, letten niet op het daar expres geplaatste zwart-witte waarschuwingspaaltje, en brengen zich zelf en aankomende auto's in gevaar.

Voor degenen die zich zenuwachtig voelen om over de brug te komen, zou omrijden om het Schottegat veiliger zijn.

Nog kort geleden zegt men, had op deze oprit een lichte aanrijding plaats, die aan het teken van den verkeersagent, aan de over de brug naderende auto, aan de zwart-witte waarschuwingspaal of aan den chauffeur der beschadigde auto, te wijten was.

Men lette op de bocht.

X.

HET KIESREGLEMENT.

Naar we vernemen, hebben [illegible] vrijwilligers van het vrijwilligerscorps ontslag ingediend, omdat Shon Cai Winkel tegen het volk blijkt te zijn.

Ofschoon de geste allesbehalve juist is, blijkt hieruit de onjuistheid van de Beurs, als zou het Kiesreglement geen indruk maken op het volk.

HET LUCHTVERKEER EN DE STORM.

„De hevige storm, welke de laatste dagen over West-Europa heeft gewoed, heeft in het Europese luchtnet der K.L.M. geen storingen teweeggebracht.

Alhoewel de windkracht zo sterk was, dat de scheepvaartverbindingen tussen Engeland en het vasteland enige tijd zelfs stilgelegd waren, zijn de luchtdiensten normaal uitgevoerd."

HUMOR EN SATYRE IN DE MINDERHEDENKWESTIE.

Het is al weer enkele weken, dat we in de zware politiek zitten van de minderhedenkwestie.

Maar daarom juist vinden we het zo te waarderen dat de Beurs in het blad van Donderdag het initiatief heeft genomen tot een vrolijke entreacte en gaarne dan ook nemen we de ons toegeworpen handschoen op.

We hopen dat aan de allengs gerenommeerde bescheidenheid van de Beursredactie hiermede niet al te veel geweld wordt aangedaan.

Onze lezers zijn er van op de hoogte, dat in de kwestie van de Curaçaose minderheden, de Beurs zich bij deze laatste heeft aangesloten. Welnu, als schildknaap dier minderheden is de Beurs Donderdagavond opgetreden, gezeten op het strijdros, in harnas en met de wapenen omgord.

Het ridderembleem was **„In alle bescheidenheid"**. Een leuze die werkelijk in staat zou zijn grote verwarring te brengen bij den tegenstander. Want hoe kan deze leuze opklinken uit het kamp van hen, die zich beroemen op de „uitermate belangrijke plaats op economisch, cultureel en charitatief terrein"?

Is in zulk een kamp ook nog plaats voor bescheidenheid?

Maar men kan een zaak van verschillende kanten beschouwen en aldus ook in deze meer de nadruk leggen op der Beursredactie zelfingenomenheid met haar vermeende deugd van bescheidenheid.

En dan past deze redactie wonderwel in de genoemde gelederen, al zal ze daar om haar vermeende bescheidenheid misschien beschouwd worden als de minste van de minderheden.

Niet alleen op haar wapenschild, maar ook in de loop van het tournooi moest de Beurs Donderdagavond die roep „Bescheidenheid" nog eens aanheffen, om deze deugd van de Beursredactie toch goed te doen uitkomen, tegenover de uit den treure zovele malen, gesignaleerde ondeugd van de Amigoe, waar „de mededelingen vloeien uit de pen „van iemand, wiens woord wet is"!

Dit laatste is letterlijk van de Beursredactie en het zou wel aardig zijn gezegd, als het maar niet gevloeid was uit de pen, die nog Maandagavond l.l. aan den Gouverneur dorst te decreteren, hoe hij de argumenten omtrent het kiesreglement van voor- en tegenstanders in de Staten wegen moest!

En had de Beursredactie nu nog maar gedecreteerd „Weeg rechtvaardig", dan hadden we misschien nog niets gezegd.

Hebben we, lieve lezer, hierboven niet terecht gesproken van een „vermeende bescheidenheid van de Beursredactie"?

De Beurs zal dus in het vervolg moeten letten óf op haar aanmatigend optreden tegenover Gouverneur en anderen óf niet meer tegen de Amigoe mogen optreden als de ketel, die aan de pot verwijten doet.

We zouden het eerste willen adviseren, want aan het tweede beleven we nog veel te veel genoegen.

Maar dan omtrent dit laatste nog een goede raad. De lezers en de Amigoeredactie het meest, hebben wel gelachen toen de Beurs voor de eerste maal (het is al meer als een jaar geleden) haar eigen bescheidenheid stelde tegenover het aanmatigend optreden van de Amigoe.

Maar nu deze fantasie zo uit den treure herhaald wordt, begint ze de gedaante van een stokpaardje aan te nemen; en dat is toch geen waardig ros voor de schildknaap der minderheden! Werkelijk, lieve Redactie, ge moet oppassen, dat ge op dit uw strijdros niet op een Don Quichotte gaat gelijken!

Doch de Beurs is werkelijk even verbolgen geweest, toen we Woensdag schreven: „We geloven zelfs dat we niet meer „kunnen gaan rekenen van zoveel per „honderd, maar van zoveel per duizend'.'

We hebben hier onderstreept: want het woordje „geloven" wordt volgens ons woordenboek (uitgave 1937) gebruikt in 6 betekenissen, waarvan er maar een de (theologische) betekenis heeft van „vast overtuigd zijn van".

Heel merkwaardig is wel dat de Beurs in deze politieke kwestie, juist deze éne betekenis maar schijnt te kennen. Je zoudt haast zeggen, dat de Beurs aan „Politiek-katholicisme" doet.

Maar een der betekenissen van geloven, is ook „van mening zijn".

Nu schijnt uit het Beurs-artikel van Donderdagavond, dat deze redactie met ons van mening verschilt in het schatten van het aantal der minderheden.

Tot grote verrassing, misschien wel stomme verbazing van de Beurs, zijn we nu wel zo bescheiden om deze onze mening voor een betere te geven.

Maar de Beurs zal het ons niet kwalijk kunnen nemen, dat we voorlopig nog geloven (denk aan de 6 betekenissen) met onze mening dichter bij de waarheid zijn dan de Beursredactie, die na de vergadering ten huize van Dr. Maal, waar 54 personen werden aangezien voor 100, wel haar crediet in cijferen en schatten heeft verloren.

Maar we willen edelmoedig zijn en niet zeggen, waarop onze mening berust en hiermede dan aan de Beurs een kans geven om zich in het cijferen en schatten te rehabiliteren!

We hebben nu in dit schrijven al heel wat goede wenken aan de Beurs gegeven. We deden dit om ons niet in edelmoedigheid te laten overtreffen voor de dosis goede raad, welke de Beurs aan het slot van haar artikel aan ons heeft meegegeven. Deze moest tevens dienst doen als de klap op de vuurpijl.

De Amigoe had Woensdag geschreven van „veel zwakke stukjes uit het zeer „zwakke stukje van de Beurs van Maandag".

En wat is nu de vermaning van de Beurs aan ons blad?

Om „voortaan sterkere stukjes te „schrijven, want dit kan in Holland zelfs „geen indruk meer maken."

Buitengewoon origineel, hé!

We dachten aan onze kinderjaren, toen we nog stamelden en naar woordjes zochten; en wanneer ons vriendje ons dan „lelijkerd" noemde, we niets anders te pareren hadden dan „jij bent een lelijkerd". „Stumperd"! „Jij bent een stumperd", enz.

En nu waren we ons stuk zo mooi begonnen met de vergelijking van een Ridderfiguur. In het verloop hadden we al moeilijkheden en moesten we van het strijdros een stokpaardje maken.

Maar nu aan het slot blijkt, dat we de vergelijking beter hadden kunnen beginnen in de kinderkamer.

Maar we laten het staan hoor!
Het is toch maar satyre en humor.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

De Havenmeester op Curaçao, W. Gauw, is in activiteit hersteld.

De Onderhavenmeester op Curaçao, M. C. Cadieres is eervol ontheven van de verdere waarneming der functies van Havenmeester op Curaçao, en van ambtenaar belast met het toezicht op de luchtvaart.

De Gezaghebber van Aruba, I. Wagemaker is in activiteit hersteld.

De Hoofdcommies M. B. Bartels Daal is eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van Gezaghebber van Aruba en in activiteit hersteld als Hoofd van het Centraal Bureau voor het Bevolkingsregister in Curaçao, Ambtenaar van de Burgerlijke Stand Voorzitter van 't Verkiezingsbureau van voor het gehele gebiedsdeel Curaçao en het kiesdistrict Curaçao.

De commies J. van Toorn is eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekkingen van Hoofd van het Centraal Bureau voor het Bevolkingsregister, in Curaçao, Ambtenaar van de Burgerlijke Stand voor het gehele gebiedsdeel Curaçao, en Voorzitter van het Verkiezingsbureau van het kiesdistrict Curaçao; werkzaam gesteld op de Gouvernements-Secretarie en aangewezen als Secretaris van het Centraal Verkiezingsbureau.

De Adjunct-commies A. Boomgaart is eervol ontheven van de verdere vervulling van de functie van Secretaris van het Centraal Verkiezingsbureau.

Aan den Opziener der Veldwacht in het 3de district op Curaçao, E. T. Valies, is vier weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte verleend met vergunning deze tijd geheel of gedeeltelijk in het buitenland door te brengen.

Aan den Gouvernements-Veearts, F. H. Sardeman, is met ingang van de 25ste November 1938, wegens andere redenen dan ziekte, een maand vrijstelling van dienst, en in aansluiting daaraan wegens langdurige onafgebroken dienst vijf maanden binnenlands verlof verleend, met vergunning zowel de vrijstelling van dienst als het binnenlands verlof in het buitenland door te brengen.

Aan den klerk ter griffie van het Kantongerecht op Aruba, J. F. Bouwman, is om andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den heer J. J. A. Keuchenius is op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid van het Centraal Comité voor het gebiedsdeel Curaçao van de Afdeling Curaçao van de Vereniging „Het Nederlandse Rode Kruis" onder dankbetuiging voor de door hem als zodanig bewezen diensten.

Aan den telegrambesteller bij den Lands Radiodienst alhier C. Isidoro, is wegens ziekte, drie weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den seiner bij den Landsradiodienst alhier, A. Sprock, is wegens andere redenen dan ziekte, veertien dagen vrijsteling van dienst verleend.

Met ingang van de 17de Maart 1939 is aan den Opziener der Veldwacht, L. A. Anita twee weken vrijstelling van dienst en met ingang van de 1ste April 1939 eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend onder dankbetuiging voor de door hem alszodanig aan den Lande bewezen diensten.

De heer Russell Floyd Brace, geneeskundige, is voor de tijd van een jaar toegelaten tot de uitoefening van de geneeskundige praktijk uitsluitend op het terrein van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. op Aruba.

De deurwaarder der belastingen alhier O. May is voor onbepaalde tijd geschorst.

Aan den deurwaarder bij het Kantongerecht op Aruba C. W. Doesberg, is twee weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte verleend.

Aan den kommies der belastingen 2de klasse op Aruba M. Klooster is wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

ADRES AAN H.M. DE KONINGIN.

Wij laten hieronder volgen de letterlijke tekst van het adres dat door de R.K. Curaçaose Partij dezer dagen is gericht aan H. M. de Koningin.

Aan Hare Majesteit Koningin
Wilhelmina der Nederlanden.
's Gravenhage.

Mevrouw,
De ondergetekenden,

Uwer Majesteits onderdanen, die tezamen vormen het Comité van Actie ter Propageering van het nieuwe Kiesreglement, geven met verschuldigden eerbied te kennen;

dat zij met vreugde hebben kennis genomen van het nieuwe ontwerp van een Kiesreglement, dat eenige weken geleden door Uwer Majesteits vertegenwoordiger in Curaçao, den Gouverneur, bij de Staten is ingediend.

dat zij daarin zien een blijk van het onvermoeide streven om de ontwikkeling van Curaçao te bevorderen en den band tusschen de gebiedsdeelen Nederland en Curaçao zooveel mogelijk te versterken.

dat zij met groote erkentelijkheid hebben geconstateerd, dat dit ontwerp niet alleen de verkiezingstechniek zeer vereenvoudigt, doch tevens de grens voor het censuskiesrecht op f 900.— stelt en als minimum-eisch van ontwikkeling stelt het kunnen lezen en schrijven van het Nederlandsch of van de beschaafde Landstaal;

dat zij overtuigd zijn, dat het Curaçaosche volk dit nieuwe Kiesreglement op de juiste waarde zal weten te schatten, gelijk het getoond heeft de allereerste schuchtere poging van het vorige Kiesreglement op waardige en beheerschte wijze te benutten;

dat zij zich de tolk meenen te mogen maken van ruim negentig procent van Uwer Majesteits onderdanen in dit gebiedsdeel wanneer zij uiting geven aan het vertrouwen, dat dit Kiesreglement zal bijdragen tot de ontwikkeling van Curaçao en tot versteviging van de Nederlandsche Rijkseenheid.

Met verschuldigde gevoelens van verknochtheid,

Curaçao 15 October 1938.

VRIENDELIJK VERZOEK.

Vriend of kennis, wien ik het photodeel van het zeer dure werk: Martin Gesinde 's **„Die Feuerland-Indianer"** geleend heb wordt heel dringend verzocht, het mij terug te bezorgen, persoonlijk, of door de redactie van de Amigoe.

P. M. Luyckx, O. P.

RADIONIEUWS.

PHOHI zendt Zondag a.s. wedstrijd Denemarken — Nederland uit van 7.50 tot 10 v.m. Cur. tijd op golflengten 13,96 — 16,88 en 19,71 meter.

FILMBESPREKINGEN.

BIG CITY (Cinelandia).

De film „Big City" behandelt een typisch Amerikaans grootstadsprobleem, n.l. de strijd tussen twee concurrerende taxi-maatschappijen.

De ene taxi-maatschappij onder leiding van den chauffeur Joe, heeft een verrader in haar midden, omgekocht door haar concurrent „The Comet", die door middel van haar spion op de hoogte gebracht wordt van het feit, dat de zwager van Joe, eveneens taxi-chauffeur, bij haar in dienst zal treden.

Van deze wetenschap maakt hij gebruik deze man op de eerste avond van zijn nieuwe werkkring uit de weg te ruimen, door middel van een ontploffing in de garage. Dezelfde avond echter, heeft zijn zuster, de vrouw van Joe, een pakje met kledingstukken voor hem laten afgeven in de garage, en daar de moord niet is op te lossen en het rechtsgevoel bevredigd moet worden, vindt de rechter van instructie een uitweg deze vrouw, die een Russische is, uit het land te doen zetten.

Met een gebroken hart neemt Joe afscheid van zijn vrouw, die een kindje verwacht en nu als tussendek-passagier de grote reis zal moeten aanvaarden.

Door een toevallige omstandigheid vindt Joe een brief, die den verrader ontmaskert en tevens heel de opzet en moord van de „The Comet" aan het licht brengt.

De film nadert nu snel haar climax met een spannende tocht om den rechter van instructie op te sporen, die gevonden wordt op een bijeenkomst van oud-bokskampioenen in het restaurant van Jack Dempsey. Even aarzelt de man, maar de film moet haar happy-end hebben.

In vliegende vaart gaat het gehele gezelschap door het hel verlichte New-York naar het schip, dat juist vertrekken wil. Joe's vrouw wordt van boord gehaald om naar een ziekenhuis te verhuizen, want zij staat op het punt moeder te worden.

Intussen zijn de lui van „The Comet" eveneens op het toneel verschenen, de vechtpartij die thans volgt, en waar de feestvierende oud-bokskampioenen hun hart kunnen ophalen, is verbijsterend. De film eindigt met het gekrijs van een baby, Joe is een gehuwde vader geworden.

Spencer Tracy als Joe is goed, al zou men deze eminente acteur betere rol toewensen. Luise Rainers als zijn vrouw ontroert in haar angst.

Een film met spannende gebeurtenissen, goede opnamen en waar de humor eveneens niet aan ontbreekt.

EBB-TIDE (Roxy).

Wat de Engelse of Spaanse titel (Tifón) van de film, die in Roxy draait, eigenlijk met de geschiedenis zelf te maken heeft, is niet erg duidelijk.

Het romantische verhaal betreft alle mogelijke en vooral onmogelijke wederwaardigheden van een gestolen schoener en zijn bemanning op de stille Zuidzee.

Het is een kleurenfilm en de bonte beelden passen zich geheel aan bij de avonturen van een driestuiverroman; maar het is nu eenmaal zo, dat driestuiverromans door 't publiek zeer veel gelezen worden.

Het schijnt, dat de behoefte aan romantiek — hoe onwerkelijk overigens ook — in onze zakelijke tijd van tegenwoordig groeiende is. Daarom zal deze film door vele mensen dan ook wel gewaardeerd worden als een aangename verpozing.

In het voorprogramma een (ook al gekleurde) tekenfilm en binnen- en buitenlands nieuws, waarbij we o.a een glimp krijgen van de feestelijkheden te Amsterdam en de Karimata nog eens aan het werk zien.

X.

DIEFSTALLEN.

Als verdacht van diefstal met braak is door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld de 28-jarige tankbouwer D.

De 47-jarige kellner Mc. D. heeft bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van zijn portemonnaie, inhoudende een klein bedrag aan geld.

Door den 30-jarigen werkman De F. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van een portemonnaie, inhoudende f 10.—. Naar den dader wordt een onderzoek ingesteld.

Door de 28-jarige vrouwspersoon L. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van f 10.—. In verband hiermede is door de Politie aangehouden en gehoord de 17-jarige wasvrouw M., die bekende de diefstal te hebben gepleegd. Onder aanzegging van proces-verbaal is zijzij op vrije voeten gesteld.

GRACE LINE

(Wijzigingen voorbehouden.)

AFVAARTEN VAN CURAÇAO:

NAAR NEW YORK, via La Guaira, Pto. Cabello, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Kingston en Cap Haitien:

S.S. „SANTA PAULA“		Oct.	18
S.S. „SANTA ELENA“		Oct.	25
S.S. „SANTA ROSA“		Nov.	1
S.S. „SANTA PAULA“		Nov.	8
S.S. „SANTA ELENA“		Nov.	15

NAAR MARACAIBO, via Aruba:

S.S. „CISS“	(Vracht alleen)	Oct.	18—19
S.S. „CISS“	„ „	Oct.	25—26
S.S. „CISS“	„ „	Oct.	1—2

S. E. L. MADURO & SONS — Agenten.

De lichtste hoofden moeten in de regel het meest gestut worden.

HAPAG — HAMBURG-AMERIKA LINIE

Next sailings from CURACAO:

To EUROPE, via Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad and Barbados:

ms. „Patricia“	Oct. 19
ms. „Caribia“	Oct. 28
ms. „Palatia“	Nov. 3
ss. „Sesostris“	Nov. 17

To CENTAL AMERICA (Pto Columbia, Cartagena, Cristobal, Pto. Limon, Pto. Barrios):

ss. „Sesostris“ (calling at Aruba)	Oct. 27
s.s. „Feodosia (calling at Aruba)	Nov. 6
ms. „Cordillera“	Nov. 10
ms. „Phoenicia“ (calling at Aruba)	Nov. 22

To MARACAIBO:

[illegible]

Edwards, Henriquez & Co., Curaçao, Tel. 106.

ARUBA TRADING CO., Aruba.

Bekendmaking.

Bij dezen wordt in opdracht van Z. E. den Gouverneur van Curaçao ter kennis van belanghebbenden gebracht, dat ingaande 1 januari a.s. op de Eilanden Curaçao en Aruba voldoende gelegenheid zal bestaan om het risico ex „ongevallenregeling 1936“ bij toegelaten particuliere verzekeringsmaatschappijen onder te brengen. In verband hiermede worden de bij het Gouvernement van Curaçao gesloten verzekeringen ingaande 1 Januari a.s. opgezegd.

De verzekeringsmogelijkheid bij het Gouvernement van Curaçao blijft slechts bestaan voor die personen of ondernemingen, welke niet slagen in het sluiten van een verzekeringsovereenkomst bij bedoelde particuliere verzekeringsmaatschappijen.

De Directeur van het Departement Accountantsdienst, Sociale en Economische Zaken,

L. F. JANSEN.

3-2

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen van „De Curaçaose Voetbalbond“.

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO — NOBO

16 Oct. 1938 A-klasse	Feyenoord 1 — Hercules 1	
23 Oct. 1938 A-klasse	S.U.B.T. 1 — Transvaal 1 (Oelhers.)	
23 Oct. 1938 Res.A-klasse	Feyenoord 2 — R.C.C. 2 (Dania.)	*
23 Oct. '938 Junior-klasse	Jong Holland — S.U.B.T. (D. C. Gomez.)	**
30 Oct. 1938	Bondseftal — Asiento 1. (Elfrink.)	
30 Oct. 1938	Feyenoord — B-klassers-elftal (Corsica.)	*
6 Nov. 1938 A-klasse	Feyenoord 1 — Jong Holland 1	
6 Nov. 1938 B-klasse	Arsenal — D.C.C.	*
6 Nov. 1938 Junior-klasse	Hercules — Jong Holland	**
13 Nov. 1938 A-klasse	Asiento 1 — S.U.B.T. 1	
13 Nov. 1938 B-klasse	Be Quick — Jong Curaçao	*

RIO CANARIO.

23 Oct. [illegible]	Asiento 1 — Transvaal 1 (de Rooy.)	*
30 Oct. 1938	GEEN WEDSTRIJDEN.	
6 Nov. 1938 Res.A-klasse	Asiento 2 — Hercules 2	*
13 Nov. 1938 Res.A-klasse	Hollandia 2 — Transvaal 2	*

SCHERPENHEUVEL.

23 Oct. 1938 B-klasse	Arsenal — Sparta (Wix.)
30 Oct. 1938	GEEN WEDSTRIJDEN.
6 Nov. 1938 B-klasse	Atletico — Sparta
13 Nov. 1938 Res.A-klasse	Scherpenheuvel 2 — Hercules 2

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 3 uur n.m.
De met ** aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De andere wedstrijden beginnen om 4.15 uur.

OEFENWEDSTRIJDEN TE HOUDEN OP ZONDAG 30 OCTOBER 1938, OP HET SPORTTERREIN MUNDO NOBO.

3 uur n.m.

COMBINATIE 2DE KLASSERS — FEYENOORD 1.

Opstelling „Combinatie“ (Wit shirt, witte broek).

M. Lamasco (Sparta)

E. de Lannoy (J. Cur.). J. Inecia (Atletico)

A. Sillië (D.C.C.) G. Salomon (Atletico) G. Williams (J. Cur.)

J. Sillië (D.C.C.) A. Antonio (D.C.C.) P. de Haas (J. Cur.) A. Rosina (Be Quick) O. D. Lopez (Arsenal)

Res. M. Damasco (Sparta), A. Cato (Hilv.), E. E. Cijntje (Sparta), A. Pietersz (Be Quick, E. de Windt (J. Cur.).

O

4.15 uur n.m.

BONDSELFTAL — ASIENTO 1.

Opstelling Bondselftal: (Blauwe trui, zwarte broek).

J. Pinedo (Herc.)

A. J. Maduro (S.U.B.T.) Hollander (R.C.C.)

W. Leers (J. Holl.) A. Sentiago (J. Holl.) E. Leonora (J. Holl.)

Pardo (J. Holl.) J. Ramirez (J. Holl.) C. Bosch (S.U.B.T.) A. de Castro (R.C.C.) Rondijk (R.C.C.)

Res. L. Jandroep (S.U.B.T.), Royer (J. Holl.), Bernabela (Feyenoord.)

Aankomst en vertrek der schepen gedurende de maand October 1938.

22.	Ned.	Breda	Amsterdam	Cristobal.
23.	Fr.	San Antonio	Havre	„
24.	Noorsch	Nordvangen	Ciudad Trujillo	Pto. Cabello.
25.	Duitsch	Heinz Horn	Pto. Cabello	Pto. Colombia.
25.	Amerk	Santa Elena	New York	La Guaira.
26.	Ned.	El Libertador	Aruba—Mcbo.	„
26.	„	Amor	Pto. Cabello	Aruba—Maracaibo.
26.	Duitsch.	H. C. Horn	Pto. Colombia	Pto. Cabello.

Staten van Curaçao.

Zitting op Dinsdag, den 25n. October 1938, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp-landsverordening tot aanvulling van de artikelen 1199 en 1211, sub 4o. van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao (1938—1939—7).

3o. Ontwerp-landsverordening tot aanvulling van het Reglement op het Notarisambt in de kolonie Curaçao, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 4 September 1868, No. 18 (P. B. No. 16), laatstelijk gewijzigd bij verordening van 7 Mei 1936 (P. B. 1937 No. 4) (1938—1939—8).

40. Ontwerp-landsverordening houdende eenige voorzieningen in verband met de inrichting van een Kadaster op het eiland Curaçao (1938—1939—9).

De Griffier der Staten,

G. J. Ferguson.

Copyright P.I.B. Box 6 Copenhagen

ADAMSON VANGT VLIEGEN.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ N.V.

Afvaarten van Curaçao:

Naar Santa Marta, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Kingston, en Pto. Limon:

ms. „Colombia“	5 November.
ms. „Patricia“ gaat niet naar K'ston	17 November.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

ss. „Crijnssen“	3 November.
ms. „Colombia“	17 November.

Naar Port au Prince en New York:

ss. „Cottica“	7 November.
ss. „Van Rensselaer“	28 November.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:

ss. „Stuyvesant“	6 November.
ss. „Cottica“	26 November.

Naar Pto. Cabello en New York:

ss. „Flora“	28 October.
ss. „Amor“	4 November.

Naar La Guaira (direct):

ss. „El Libertador“	26 October.
ss. „El Libertador“	9 November.

Naar Cristobal en Zuid Pacific Kust:

ss. „Breda“	25 October.
ss. „Boskoop“	8 November.

Direct naar Liverpool en Rotterdam:

ss. „Bodegraven“	4 November.
ss. „Bennekom“	18 November.

Naar Maracaibo via Aruba:

ss. „Amor“	Woensdag	26 October	5 p.m.
ss. „El Libertador“	Vrijdag	28 October	11 a.m.
ss. „El Libertador“	Maandag	31 October	4 p.m.
ss. „[illegible]“	Woensdag	2 November	5 p.m.

Naar Bonaire, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:

ss. „[illegible]“	5 November.	11 a.m.